

Josip Jurčič:

DESETI BRAT

ROMAN

“Glej vruga, kako jo je do bro razpeljal, kakor bi pravljico pravil. Vem, da se Mrtin ne bi bil bolje povedal.”

Čudno se je zdelo možem, da deseti brat ni danes nič govoril in se je vedno obračal na drugi konec mize, kjer sta onadva sedela in se menila.

“To sem vam jaz samo zato postavil, da boste videli, da je res neumno otroke učiti branja, pisanja, in vrag ve, kako-ve coprnije se še uče. Ta človek je modre, učene glave, pa je bolj neumen ko ti, Krjavelj, ki ne veš nič. Na, pojdi pit!”

Ta poslednji ogovor in konec moževega modrovanja je veljal starcu, čisto samosvoje, nenavadne postave in podobe, ki je bil stopil v hišo in se približal mizi.

Ali pređen je Krjavelj prijel kupo, da bi odpil radodarnemu sosedu, se priglodi nekaj, kar je storilo, da je moral obrniti oči drugam, dasi je bil že suhoten po grlu skozi doli. Kakor je torej bil kaplje željan, je moral pogledati deseti

tega brata, svojega prijatelja, ki se je ravno v tem trenutku spel izza mize, zrastle za pendenj višje, kakor je bil sicer velik, strahovito metal okrog sebe oči in naposled zarohnel nad starejšim izmed spodnjih dveh pivcev:

“Ti, Miha izpod Gaja, nisi vreden, da za mizo sediš! Ti si oderuh, tebe damo h konjederki v službo; vržemo te na smeti, če se brž ne poberes vun! Vun!”

Tisti, ki mu je to veljalo, in njegov sosed, sta vzdignila glave pokonci. Priletnemu Mihuhu so se pomnožile grbe na licu in barva se je v zeleno

izpremenila, ko je videl, da ga podi Mrtinek vun. Obledel je od jeze in sramote, da ga tak človek hoče iztirati iz družbe in ni ga bilo volja iti; nasproti pa je bil toliko babjeveren, da se je bal z desetim bratom prepira, ki bi mu lahko napravil, da mu bodo krave krvavo mleko imele in drugih urokov veliko. Tudi ga je morda toliko pekla vest, da ni niti šel, niti ne precej odgovoril, zakaj ne gre.

“Ali si me slišal, kaj sem dejal?” vpilje Mrtinek.

“Pa zakaj?” vpraša Miha s svojim zoprnim glasom.

“Zato, ker smo tukaj sami pošten ljudje, ti pa si mrcina pasja, oderuh! Ti pojdi h konjederkem in rabelnom za hlapca, ne pa med poštene može za mizo! Poglejte, može,” se obrne deseti brat do drugih, “tukaj sem dolgo poslušal, kaj imata ta dva, in Bog oče me udari, če sem že kaj takega slišal. Za štiri tedne odloga prosi ta vaš sosed Francelj. Vsi veste, da temu hudirju denarja ni treba. Pa zakaj ga tako terja, da se še z jokom ne da preprostiti? — zakaj Francelj je res jokal pod pestmi, le pod oči ga pogledite! Zato, ker mu meni domačijo prodati, ker ve, da ga vzemo potlej v vojake in da bo potlej lahko za njegovo deklico hodil v svojem šestdesetem letu, palica ga potiplji! Kaj počnemo z njim? Ali ni prav, da se naprvo izkida izpred nas?”

“Aha, dobro govoriš, Mrtin!” se oglasi Krjavelj in izpije kozarec.

Drugi može pa so molčali na Spakovo vprašanje in sicer iz raznih razlogov. Krčmar Obrščak se ni hotel Mihuhu zamermi, še manj pa desetemu bratu, ker je dobro vedel, da, če z enim potegne, drugega ne bo več blizu. Izmed pivcev pa je bil eden Mihuh v rodu po krvi, drugi pa po možnji; torej sta se oba namuzovala tako, da se ni vedelo, ali odkimavata, ali pritrjujeta.

“Vun pojdem, ali berači me ne bodo podili!” pravi Miha.

Deseti brat pa je stopil izza klopi in z močjo, kakršne v njegovih koščenih udih ne bi bil nihče pričakoval, ubere Miha za vrat in ga izlahka izvleče izza mize do vrat ter ga sune vunkaj.

Krčmar, ki se pri vsem tem ni genil, je dejal zdaj: “Prav, saj ta skopuh tako ne da skupiti dosti več ko nič.”

Kakor bi se ne bilo nič zgodilo, tako sede Mrtinek zopet za mizo.

“Nič se ne boj, France, pa veseli bodi, plačala bova tvoj dolg, hiša ti ne bo prodana in ljubico boš imel. Jaz vem za zaklad; drevi ob pol desetih

bodi v Lezecu; na križišču posesti, da jaz pridem —” pošepeta Mrtinek mladenci na uho, udari potem ob mizo in ves izpremenjen zavpije: “No, kaj ste umolknil? Poprej ste godili in klopotali, da so me po eni plati ušesa bolela. Zdaj naj kdo kako obaltno zarobi, da se nam kri razgreje. Le pijte, danes je moj dan, jaz dam zanj, kolikor more kdo pit!”

“Mrtinek, jaz bi rad nekaj vprašal,” pravi Mitevček.

“Le migaj z jezikom, pa se ti bo govorilo. Vse se sme vprašati, samo to je druga reč, ali se če odgovarjati ali se neče,” odgovori deseti brat.

“Glej, ljudje pravijo, da ti sam hudir — Bog nas varuj in sveti božji križ — donša denar, zato se ti ga nikoli ne zmanjka,” pravi Mitevček.

“V kakšni postavi pa prihaja k meni, ali v mačji koži, ali s kozlovo brado, ali z oslovskim kopitom? Kaj pravijo?” odgovori deseti brat in se tako zasmee, da je bila Mitevčka res misel, za resnico verjeti, kar je vprašal v šali.

“Polusedmo brazdo pod zemljo ga ima vrag zakopane- ga — tako so včasih pravili — in ti ga menda najdeš, zato ker si deseti brat.”

“Tako pravijo? Ali ti verjames, ali ne verjames?” vpraša Mrtin s smehom.

“Ravno to sem te hotel vprašati, ali smem verjeti, ali ne. Dejal sem, če boš ti potrdil, i nu, potlej bi utegnil drugače misliti. Na tiste coprne babe, rojenice, strahove in mrličice ki nazaj zahajajo — jaz ne verujem, ker jih sam še nisem videl. Hudič mora pa vendar biti, saj je v štiridesetdanskem postu Boga izkušal; v tej izkušnjava se pa tudi vidi, da ima denar pod oblakom, ker je obetal tačas Jezusu bogatije in lepote vesoljnega sveta. Zato sva se že z babo oni dan menila — z Mrtinek, če ne boš zameril,

da ti naravnost povem?”

“O, nič se me ne boj! Tebe ne ugriznem, ko bi že tudi koga.”

“Nu! — z babo sva se me-

nila o tebi in sva ugibala, kje toliko denarja dobivaš, da tako rad za vino daješ, beračem pomagáš in da se čudno vidi...”

V soglasju z JUGOEXPORT-om sprejemamo sedaj

DARILNA NAROČILA
ZA VAŠE SORODNIKE IN PRIJATELJE
V JUGOSLAVIJI
GOSMOS PARCELS
EXPRESS CORPORATION

HITRA, ZANESLJIVA POSTREŽBA •• ZAJAMČENA DOSTAVA
Za popolna pojasnila pišite na:

GOSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION

45 West 45 St., New York, N. Y. 10036

Telefon: CI 5-7711

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

MOSKI IN ZENSKES SKUŠNJO

- na šivalnih strojih,
- v ročnem šivanju ali
- pletenju

dobe polno zaposlitev.
B. Kuppenheimer & Co.

4121 W. 18th ST.

(221)

WELDERS — ARC

Day & night shift. Only men with experience on lite and heavy work neek apply. KLEMP CORP. 1132 W. Blackhawk, WH 4-5650. Contact R. McKinnon. (220)

ENGINE LATHE OPERATORS

Experienced. Day and night shifts. CARL G. WIKLANDER CO. 1111 S. Washtenaw — SA 2-2943 (219)

MEN

With initiative to train for permanent position with food manufacturing company.

Raymond Confections

7540 Croname, Niles.
SP 4-1410

Central Ave. bus to Touthy and Caldwell. (220)

HELP WANTED — COUPLES

NORTH SHORE SUBURB. Wife to cook. Husband for maintenance. Small tavern and restaurant. Permanent. Combined wages. \$400 mo. plus room and board. LE 7-4782 after 11 a.m. (220)

RUDY KRISTAVNIK COMPANY

GRADBENA DELA • MIZARSTVO

5908 Bonna Ave. — Tel. zvečer po 5. uri HE 1-1108, podnevni HE 1-0965
Najmodernejša okna NA ALUMINIJASTIH TRAKOVH namesto vrvi za odpiranje. Notranji obod popolnoma obložen z aluminijem. Barvanje popolnoma odpade. Odpiranje in zapiranje je brezhibno gladko. • Cena z delom po \$8.00 za okno navadne velikosti.

GRDINOVA
POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.
KENmore 1-6300

1053 East 62nd Street
HENDerson 1-2088

Grdina trgovina s pohištvo — 15301 Waterloo Road
KENmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

COUPLE

Mature, Reliable. Man for maintenance work. Woman for general rectory duties; assist with house-keeping and cooking. A permanent position for right people. With private quarters available. Rec. References Required. Call AV 6-2950. (220)

WOMAN To Live In — Help with housework and assist with cooking. Care for 4 children. Permanent. Rec. local refs. req. 358-9543. (220)

GENERAL HOUSEKEEPING — Ex- per. Family ironing. 6 rms. Own rm., TV. Sun. & Mon. off. \$35. Rec. Refs. Req. 30-45 yrs. South Shore area. Only qualified apply. RE 1-2055. (220)

MALE HELP — WANTED

MAINTENANCE HELPER

Handy with tools. Knowledge of carpentry essential. Expanding. Company benefits. Good transportation. Full time. Permanent.

Apply Personnel Dept.:

COTTER CO.

2740 Clybourn Ave. (219)

REAL ESTATE FOR SALE

SKOKIE — By Owner Transferred. 3 bedrm. face brk. Ranch. 1½ car gar., blt-in oven & range. Beau. Indspd. Nr. schls., shpg.; low taxes. Washer, dryer and other extras. Priced low in mid 20's for quick sale. Early occup. OR 4-0054. (219)

GLENCOE BY OWNER. S. E. Low 20's. Charming and well located 3 bedrm. Ranch, 1½ blks. school and parks. Ready for occupancy. Many extras. VE 5-2195. (219)

BY OWNER. 5 rm. Bungalow; 2 bedrms., enclosed porch, gas heat, 2 one ton air-conditioners. Near schls., churches, shpg. Vic. of Belmont & Oak Park Av. MErrimac 7-1797 or TU 9-8245, week days after 5 p.m. (220)

ARLINGTON HTS. BY OWNER. 816 W. Grove. 1½ yr. Colonial — 4 bedrms., 2½ cer. baths, blt-in kit, rec. rm., crptd. liv. rm. W/frpl. Sep. din. rm. 2 car garage, corn. Indspd. lot. 2 blks. to schools, churches. (Across from Pioneer Pl.) \$42,500. Immed. occup. 392-6974. (221)

1885

1964

Naznanilo in Zahvala

Z globoko žalostjo v naših srcih naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nenadoma umrl naš ljubljeni sopro, oče, stari oče, tast in brat

James (Ignatius) Hocevar

Previden z zadnjimi tolažili sv. vere je izdihnil na dan 9. oktobra 1964. leta.

Rojen je bil 27. julija 1885 v vasi Kamen vrh, fara Zagradec na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1903.

Pogreb se je vršil 13. oktobra 1964 iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi v cerkev Marije Pomočnice na Neff Road, kjer je Father Angelaitis daroval sv. mašo zadušnico. Potem pa smo njegovo truplo prepeljali na pokopališče All Souls in ga tam položili k večnemu počitku v družinsko grobnico.

V dolžnost si štejemo, da se s tem iskreno zahvalimo Father Angelaitisu za podelitev pokojniku zadnjih tolažil sv. vere, za molitve v pogrebem zavodu, za darovano sveto mašo zadušnico in za spremstvo na pokopališče.

Srčna hvala vsem, ki so ob oder pokojnika položili tako lepe vence cvetja in mu s tem izkazali svojo ljubezen in spoštovanje.

Hvala vsem, ki so darovali za svete maše in vsem, ki so pokojnika prišli kropiti in moliti ob njegovi krsti, kakor tudi vsem, ki so ga spremlili na pokopališče.

Hvala pogrebcem, sorodnikom pokojnika, ki so nosili njegovo krsto. — Hvala vsem, ki so dali automobile brezplačno na razpolago za spremstvo na pokopališče.

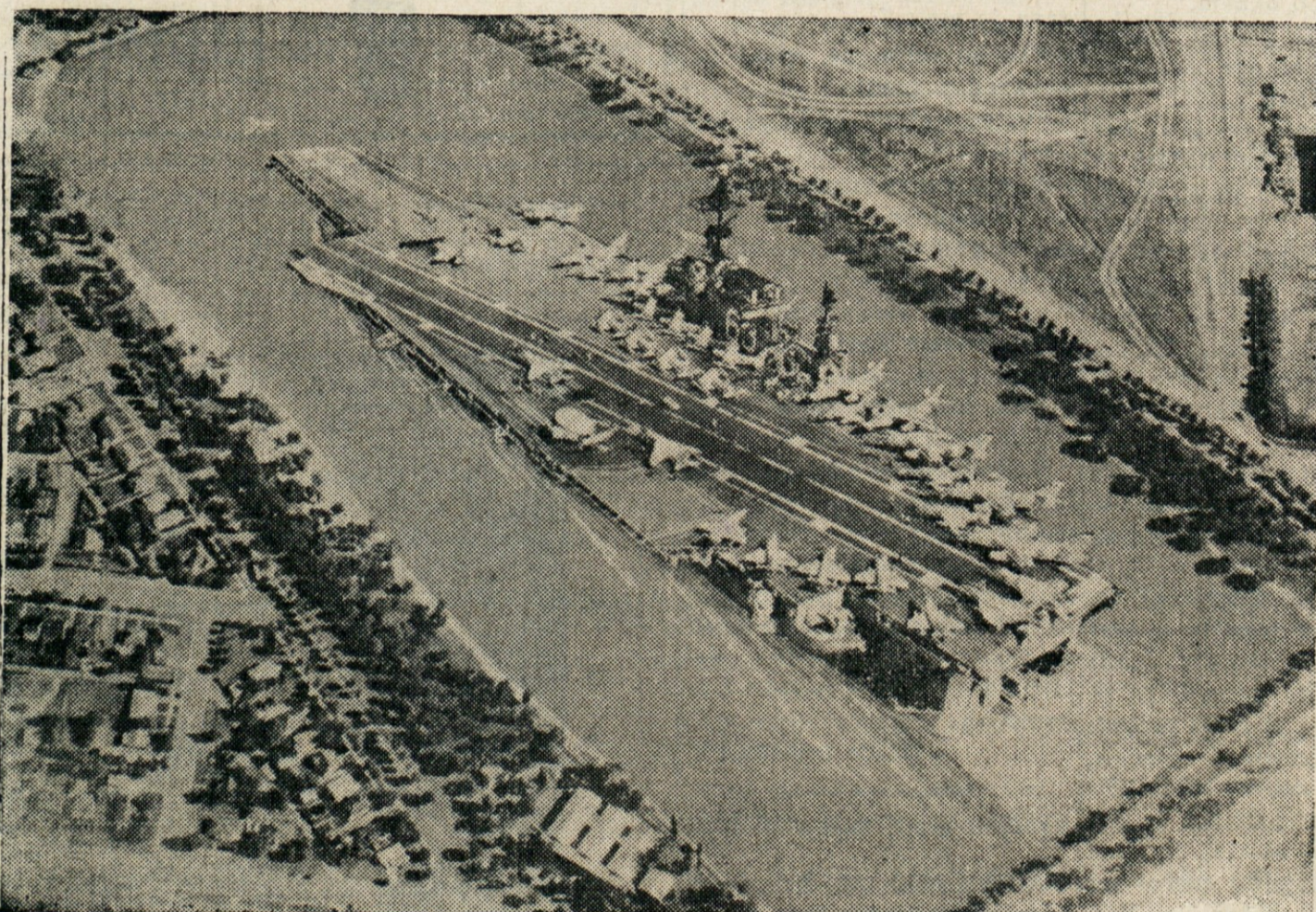
Ljubi mož, dragi oče in stari oče, tast in brat, počivaj v miru v blagoslovljeni ameriški zemlji in lahka naj Ti bo njena gruda!

Bog Te je poklical k Sebi, da Te za vse dobro, ki si ga na tem svetu storil, bogato poplača v društvu svojih izvoljenih. Mi se Te bomo vedno spominjali z ljubeznijo v naših mislih in molitvah.

Zaljučji:

FRANCES — soproga
JAMES, HENRY, WILLIAM, JOSEPH — sinovi
FRANCES REBEC, JULIA TUBMAN, JEAN CARPENTER — hčere
21 vnukov in vnukinj SNAHE IN ZETJE
FRANCES FABIAN — sestra
OSTALO SORODSTVO

Cleveland, Ohio, 11. novembra 1964.

SAMO ZA SALO — Letalonosilke ni mogoče videti običajno v kakem malem jezuru, kot vidimo USS Kitty Hawk na sliki v jezuru nedaleč od Pike's Peak, Colo. Letalonosilko je v imenovano jezero postavil samo na papirju neki fotograf sebi in tovaršem v zabavo.